

نمونه برداری از آب نخاع (LP)

مایع مغزی نخاعی؛ مایعی شفاف و بی رنگ مانند آب است که داخل فضاهاى داخلی مغز و همچنین بین پرده های مغزی و در اطراف نخاع جریان دارد. این مایع دارای مقداری پروتئین، قند و سلول می باشد.

عملکرد مایع نخاعی:

از عملکردهای اصلی این مایع، محافظت از مغز، داخل حفره جمجمه است به این صورت که در صورت ضربه به سر هیچ کدام از قسمتهای مغز به راحتی صدمه نمی بینند.

نمونه برداری از آب نخاع یا LP از طریق داخل کردن سوزن نخاعی در فضای بین مهره ی کمری توسط پزشک انجام می شود.

موارد استفاده از LP در تشخیص بیماریها و اختلالات عبارتند از:

- بدست آوردن مایع مغزی نخاعی (CSF) برای تجزیه و کشت میکروبی

- یافتن عفونت، التهاب یا سایر بیماریها مانند:

⇒ بررسی در بیماران مبتلا به بدخیمی ها مانند لوسمی و لنفوم و بعضی تومورهایی که به نقاط دیگر بدن مهاجرت می کنند که به اصطلاح تومورهای متاستاتیک نامیده می شوند.

⇒ بررسی مایع نخاعی در بیماریهای خود ایمنی مثل واسکولیت و لوپوس اریتماتوز و MS

⇒ بررسی عفونت های جدی باکتریایی، قارچی و ویروسی، از جمله مننژیت

- اندازه گیری فشار مایع مغزی نخاعی

- تخلیه و کاهش مایع مغزی نخاعی

- تزریق دارو های بی حس کننده ی نخاعی، داروهای شیمی درمانی یا سایر داروها

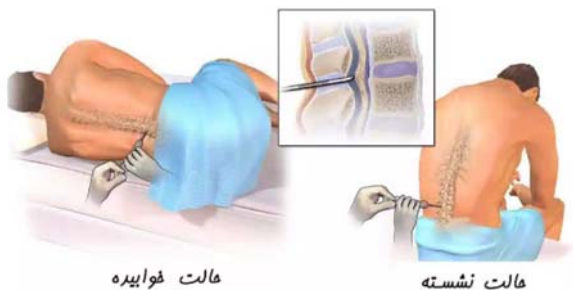
- تزریق ماده رنگی و حاجب (میلوگرافی) یا مواد رادیواکتیو (سیسترنوگرافی) به داخل فضای مغزی نخاعی برای ایجاد تصاویر تشخیصی از جریان مایع

موارد ممنوعیت انجام LP:

انجام LP با عوارض و خطراتی چون فتق مغزی (بیرون زدگی) همراه است و موارد منع انجام آن عبارتند از :

- ♦ بیماریهای پوستی و استخوانی شدید در ناحیه کمر.
- ♦ اختلالات انعقادی و یا مواردیکه بیمار تحت درمان با داروهای ضد انعقادی است که ممکن است باعث خونریزی در مایع نخاعی و یا خون ریزی در محل انجام نمونه برداری شود.
- ♦ وجود توده (ضایعه ی فضا گیر) داخل جمجمه

حالت های نمونه برداری از مایع مغزی نخاعی

نمونه برداری از مایع نخاع (LP) (پونکسیون لومبار)

مراقبتهای بعد از انجام LP

- ◇ بایستی به مدت ۶-۲۴ ساعت در وضعیت خوابیده به پشت و صاف بخوابید.
- ◇ مایعات خوراکی فراوان و کافیین بنوشید.
- ◇ در صورت سردرد از مسکن مانند استامینوفن استفاده کنید.
- ◇ علائم هشداردهنده؛ که در صورت دیده شدن بلافاصله باید به پزشک معالج مراجعه کرد:
- ⇒ در صورت هر گونه تغییر در سطح هوشیاری
- ⇒ هرگونه تورم و یا خون ریزی در محل انجام نمونه برداری
- ⇒ وجود علائم عفونت مثل تب و لرز و سفتی گردن و ترشح و قرمزی و درد در ناحیه نمونه برداری
- ◇ کنترل ضعف و حرکت در پاها
- ◇ ادامه سردرد ممکن است مربوط به نشت مایع مغزی نخاعی باشد که بایستی پزشک را در جریان بگذارید.

آماده شدن بیمار برای LP

- این عمل بوسیله پزشک انجام می شود.
- ◇ پس از توضیح نحوه ی انجام، از بیمار و یا ولی و قیم بیمار رضایت کتبی آگاهانه گرفته می شود
- ◇ مثانه ی خود را تخلیه کنید.
- ◇ نرده ی کنار تخت، سمت مقابل را بالا بیاورید.
- ◇ به پهلو خوابیده و زانوها و چانه خود را به سمت سینه خم کنید و در بین پاها بالشی کوچک قرار دهید. (مانند وضعیت جنین در شکم مادر)
- ◇ اگر وضعیت خوابیده برای بیمار مشکل بود با نظر پزشک در حالت نشسته قرار گرفته و روی یک سطح ثابت مانند میزبه جلو خم شوید.
- ◇ از هرگونه حرکت ناگهانی در طی عمل پرهیز نماید.
- ◇ گرفتن مایع مغزی و نخاعی در صورتیکه کلیه اصول مربوط به آن رعایت شود تقریباً بی خطر است و شایعترین عارضه آن، بروز سردرد می باشد.